

LES EINES TIC PER PROGRAMAR PER COMPETÈNCIES

Línies del temps per fer representacions temporals

CARME BARBA

De les diferents eines TIC que ens poden ser útils a l'aula, n'hauríem de destacar aquelles que poden ajudar les alumnes i els alumnes a comprendre conceptes complexos com ara el *temps*. Imaginar el temps històric és difícil per a elles i ells, ja que implica un alt grau d'abstracció.

Les línies del temps o línies temporals són representacions gràfiques d'uns esdeveniments determinats ordenats cronològicament.

Aquestes representacions gràfiques ens permeten entendre el concepte de temps mitjançant la visualització d'un període determinat. Ens permeten «veure» la durada d'uns fets, la simultaneïtat que presenten amb uns altres, les connexions entre ells, la distància que els separa, etc.

Podem crear diferents tipus de línies del temps: per representar llargs períodes temporals o per detallar moments curts on es poden situar fets culturals, artístics, polítics, biogràfics, descobertes científiques o tecnològiques, etc. (imatge 1).

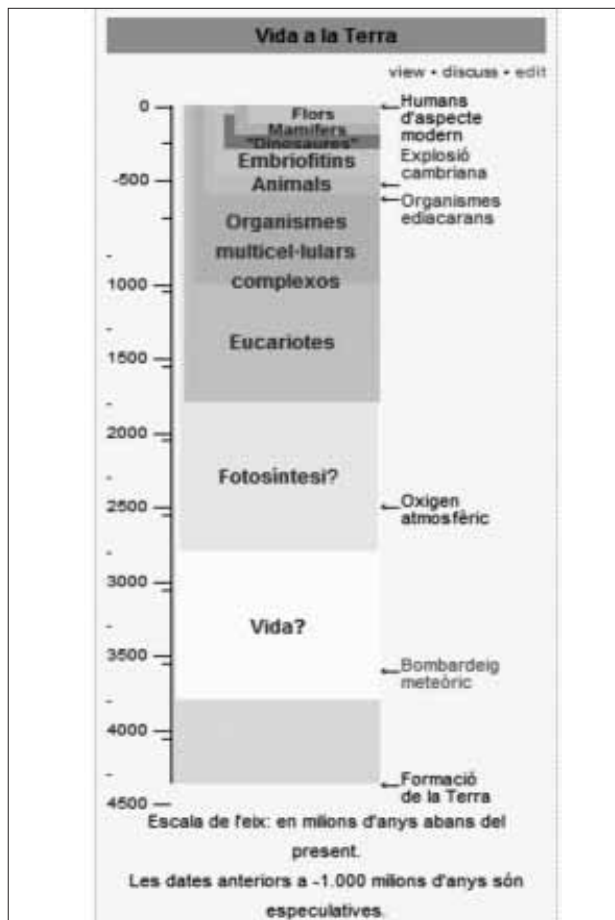
Podem crear línies del temps amb materials molt diversos i donar-los també aparences diverses: línia recta horitzontal o vertical, en forma d'escala, d'esprial, de ventall, etc.

El que cal és fer atenció a l'escala, és a dir, cal que hi hagi una relació constant entre la distància representada i la «distància» corresponent al període que volem representar.

Í N D E X

- 1**Monogràfic:** Les eines TIC per programar per competències
- 4**Des de la sala de màquines:** Televisor informatiu a l'escola
Els Pins
- 5**Projecte telemàtic:** E-Twinning? Què és això de l'e-Twinning?
- 7**Activitat TAC:** Calendari virtual d'advent a l'escola
- 8**El racó de les webquestes:** *Cuentos de terror, Machado boy, Mitología y arte*

Imatge 1. Exemple de línia del temps¹

Cal també marcar les separacions mitjançant colors o símbols on nosaltres o els alumnes anirem situant els fets en el lloc precís, d'acord amb l'ordre temporal en què van esdevenir.

Crear línies temporals amb papers, cartolines, cintes o altres materials és molt útil i molt convenient. Els infants necessiten manipular, tocar, retallar, moure's per l'espai, situar, etc. Visualitzar una línia temporal al llarg del passadís, amb bonics dibuixos creats per ells, o situada a l'ull de l'escala i, mentre van pujant, van ascendint alhora simbòlicament per una espiral de l'evolució humana, per exemple, pot ser molt enriquidor per la seva construcció mental, però no és senzill fer-ho tan sovint com caldria.

Per programar aquestes activitats competencials, tenim el suport de moltes de les eines digitals de l'anomenada web 2.0, entre les quals trobarem diverses idees que ens poden ajudar molt a crear línies del temps. Són aplicacions que permeten inserir imatges, so, vídeos, etc. Aquestes eines es caracteritzen per ser:

...
De les diferents eines TIC que ens poden ser útils a l'aula, n'hauríem de destacar aquelles que poden ajudar les alumnes i els alumnes a comprendre conceptes complexos com ara el temps
 ...

• *Fàcils d'utilitzar* de manera molt intuïtiva. Malgrat que generalment les instruccions estan en anglès, només cal conèixer-ne una, perquè totes són pràcticament iguals. A més a més, disposem a Internet de tutorials i de vídeo de tutorials per fer-nos-en una idea

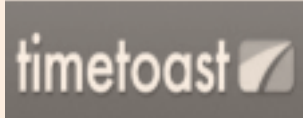
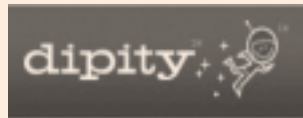
en pocs minuts.

- *En línia*. No cal que ens descarreguem res al nostre ordinador, això facilita la tasca i la fa molt més àgil. Ràpidament tens la línia feta i la pots copiar o enllaçar a qualsevol web o bloc. A més a més, últimament n'hi ha moltes que tenen la possibilitat de ser incloses en els nostres espais mitjançant el codi «Embed».
- *Gratuïtes*. Generalment són gratuïtes, encara que demanin que t'hi registris. N'hi ha algunes que inclouen publicitat, però se'n troben moltes que tenen una versió de pagament amb més prestacions i sense publicitat.
- *De codi lliure*. No tot el que és gratuït és de codi lliure ni tot el que és de codi lliure és gratuït. Cal tenir-ho en compte i, en la me-

Imatge 2. Eines TIC per programar per competències ²

PROGRAMAR PER COMPETÈNCIES							
							
Comunicativa Lingüística i Audiovisual	Cultural i Artística	Tractament de la informació i C.Digital	Matemàtica	Aprendre a aprendre	Autonomia i iniciativa personal	Conèximent i interacció amb el món físic	Social i Ciutadana
C.Comunicativa	C.Comunicativa	C.Metodològica	C.Metodològica	C.Metodològica	C.Personal		
Per saber-nos comunicar oralment, per escrit i amb els llenguatges audiovisuals...	Per crear amb paraules, amb el propi cos, amb materials, suports i eines, per saber fer anàlisis de la realitat...	Per aprendre a cercar, captar, seleccionar, registrar i processar la informació...	Per aprendre a utilitzar els elements i raonaments matemàtics per enfrontar-nos a situacions reals...	Per disposar d'habilitats per a conduir el nostre propi aprenentatge...	Per millorar la nostra responsabilitat, autoestima, creativitat, autocrítica, control emocional...	Per mobilitzar els sabers escolars que ens permetran comprendre la societat i el món en el qual ens desenvolupem...	Per comprendre la realitat social en la qual vivim, cooperar, conviure i exercir la ciutadania democràtica...
llibres digitals llengua catalana veu biblioteca vídeo xarxa social ràdio fotografia WebQuest	art en línia fotografia cinema so vídeo ràdio museus música WebQuest	accessibilitat art en línia normes disseny cercadors presentacions marcadors socials xarxes socials blocs WebQuest	jocs de pensar APB línies del temps webs de mates	mapes concept línies del temps geolocalitzar portfolis mashups biblioteca xarxes socials cercadors WebQuest	treball cooperatiu intel. emocional portfolis mashups blocs jocs amb valors art en línia xarxes socials WebQuest	geolocalitzar treballs recerca ciència meteorologia laboratori virtual widgets diversos vídeo WebQuest	<u>línies temps</u> jocs amb valors treball cooperatiu TAE geolocalitzar Televisió Accessibilitat Acollida WebQuest
COMPETÈNCIES TRANSVERSALES						C. ESPECÍFIQUES	

Quadre 1. Exemples d'aplicacions actuals

	www.xtimeline.com/ Cal registrar-s'hi. S'hi poden incloure imatges, vídeo, àudio...	Exemple: viatges espacials www.xtimeline.com/timeline/Viatges-espacials
	www.timetoast.com/ Senzilla, permet incloure-hi imatges i enllaços externs.	Exemple: La història de WebquestCat www.xtec.cat/~cbarba1/historiawebquestcat.html
	www.dipity.com/ Permet importar blocs, vídeos, etc., però inclou publicitat.	Exemple: Museu Diocesà de Lleida www.dipity.com/museudelleida/personal

sura de les nostres possibilitats, anar apostant pel codi lliure, amb la filosofia de coneixement compartit que això suposa.

Podem utilitzar aquestes eines per crear nosaltres les línies temporals que ens serveixin per presentar seqüències cronològiques al nostre alumnat, però el més interessant perquè els nois i les noies construeixin el seu coneixement és posar aquestes eines a les seves mans i que siguin ells i elles qui creïn les línies, situïn els esdeveniments en el lloc corresponent i després en facin una explicació ordenada als seus companys o a unes altres persones.

No tenim cap excusa per no utilitzar aquestes eines nosaltres a l'aula i posar-les a disposició dels infants, perquè puguin realitzar les tasques corresponents i crear els seus productes, per desenvolupar la competència digital d'entrada aprenent-ne el funcionament i també totes les altres competències, fent-les servir per comprendre millor els conceptes, per compartir els coneixements, etc. A la imatge 2, en podeu veure unes quantes de classificades segons la competència per a la qual són més útils.

Per mobilitzar els sabers escolars que ens permetran comprendre la societat i el món en el qual ens desenvolupem...

La major part d'aquestes eines Web.2.0, en general, i les línies del temps, en particular, ens aju-

den a desenvolupar diverses competències, perquè ens permeten classificar conceptes temporals de qualsevol matèria.

No ens ha de fer por que les alumnes i els alumnes ens superin en la utilització creativa de les TIC, ans al contrari, mentre nosaltres tinguem clar quins són els objectius i quines són les competències que volem que assoleixin gràcies al fet d'utilitzar-les.

De totes maneres, és aconsellable que tinguem un coneixement bàsic de cadascuna de les eines que fem servir a classe, per això us presentem algunes de les aplicacions actuals que ens han semblat força accessibles i alhora molt interessants.▲

Notes

1. Fuente: ca.wikipedia.org/wiki/Línia_temporal_de_l'evolució
2. Fuente: www.xtec.cat/~cbarba1/indexcompetencies2.html

Webs d'interès

- Historias del tiempo
sepiensa.org.mx/contenidos/H_del_tiempo/index.htm
- Tree of life web project tolweb.org/tree/
- Fris cronològic sobre l'evolució
www.cap-sciences.net/virtualsth/frise.htm
- Tutorials per crear línies del temps digitals
seticpa.wik.is/Eines_TIC-TAC/XTimeLine

TELEVISOR INFORMATIU A L'ESCOLA ELS PINS

JORDI ALBADALEJO

Un dels trets d'identitat del projecte educatiu de la nostra escola és que es tracta d'un centre obert a la tecnologia de l'aprenentatge, la informació i la comunicació.

L'escola Els Pins es caracteritza per impulsar l'ús educatiu de la informàtica i de les noves tecnologies de la informació i la comunicació, enteses com a eina i recurs per donar suport a l'aprenentatge acadèmic, amb la finalitat de preparar els nois i les noies per a l'era digital.

Ara fa dos cursos, i amb l'objectiu sempre obert d'anar incorporant a l'escola recursos tecnològics i informàtics que afavoreixin l'ús de les noves tecnologies, l'equip directiu vam visitar l'escola Jacint Verdaguer, de Sant Sadurní d'Anoia, pionera a utilitzar-les.

Allà vam veure un recurs que ens va agradar molt i que no comportava cap coneixement elevat

d'informàtica per part del nostre alumnat, ni tampoc disposar de cap infraestructura especial per part de l'escola.

Era una pantalla de televisió connectada a un ordinador al vestíbul del centre, mitjançant la qual s'informava els alumnes i totes les persones que hi entraven de les notícies i les activitats del dia.

Nosaltres vam decidir fer el mateix. Així doncs, el curs 2008-2009, amb l'ajuda de l'AMPA, vam comprar un televisor de trenta-sis polzades que tenim instal·lat al vestíbul de l'escola i connectat a un ordinador portàtil ubicat a secretaria.

L'alumnat del cicle superior (cinquè i sisè) s'encarrega d'engegar el televisor i d'actualitzar-ne el contingut diàriament.

Un parell d'alumnes arriben a l'escola quinze minuts abans de les nou i actualitzen el Power-Point mitjançant el qual informen de les activitats

4

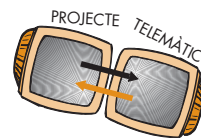
que es realitzaran durant la jornada (sortides, colònies, visites d'autors, etc.), també hi posen la foto dels infants que fan anys i els feliciten. A més a més, hi ha la previsió del temps i avisos i informacions sobre qüestions que cal conèixer. Cada quinze dies, es canvien els alumnes que s'encarreguen d'aquesta activitat.

Quan les nenes i els nens entren a l'escola, tots s'aturen de camí cap a la classe per llegir les «notícies» del dia, però, sobretot, volen saber de qui és l'aniversari.

Aquesta activitat esdevé molt gratificant per a l'alumnat. Fent servir les TAC per elaborar les notícies i les informacions de la jornada, els infants se senten un element actiu i participatiu de la vida acadèmica. A més a més, se n'adonen que les TAC no solament serveixen per realitzar activitats relacionades amb les diferents matèries escolars, reforçar aspectes del currículum o per al gaudi personal, sinó que també constitueixen un nou llenguatge i una eina que ens ajuda a processar la informació i a comunicar-nos. ▲

E-TWINNING? QUÈ ÉS AIXÒ DE L'E-TWINNING?

MARIA PILAR SALORT

5

Això és el primer que ens vàrem demanar quan ho vàrem veure per primera vegada. Es tracta d'una plataforma de l'àrea de llengua estrangera (anglès) que, a través de les TIC, permet connectar-se amb escoles de diferents països. Just després de saber què era i com funcionava, ens vàrem adonar que es tractava d'una eina fantàstica per fomentar la comunicació i permetre obrir les portes al gran món, que és aquí i que el tenim a l'abast.

Això, per a nosaltres, una escola rural de cinquanta-vuit alumnes d'un petit poble (petit però ple de vida), ha estat molt engrescador per a l'alumnat i per al professorat que hem tengut l'oportunitat de conèixer aquest programa internacional.

En un tres i no res, vam posar fil a l'agulla: vam emplenar el nostre perfil, vam redactar el nostre projecte i ben aviat vam poder contactar amb es-

coles que estaven interessades en el nostre centre.

Idò! Ja hi vàrem ésser! Vàrem intercanviar correus electrònics amb l'escola de Burnham Market i la comunicació va ser quasi instantània. Primer, amb el director del centre i, de seguida, amb la coordinadora del programa, na Carol.

Ens vàrem posar d'acord per realitzar una feina comuna: que els infants intercanviessin preguntes, respostes, acudits, etc. sobre el que ells trobessin més interessant del seu medi proper, tant el d'aquí com el d'allà.

La nostra sorpresa va ser més grossa quan na Carol ens va dir que ella i la seva companya de feina venien a Ariany a passar un matí amb nosaltres. Això va implicar una festa per a tothom, mestres i infants. Com és costum al nostre centre, vàrem organitzar un bon esmorzar amb productes típics de

ESCOLA ELS PINS

6

l'illa. Varen quedar sorpreses de veure com és la gent d'aquests rodals: oberta, sincera, acollidora... I, a partir d'aquí, consensuàrem tota la programació del que fariem.

Així, amb els infants de tercer i quart, vàrem decidir quins temes treballàrem a l'aula d'anglès per poder cobrir totes les curiositats que se'ns presentassin. I així va ser. Primer, vàrem cercar Burnham Market al mapa de la Gran Bretanya. Quan el vàrem haver ubicat, tenguérem curiositat per saber com és el seu entorn. Per això pensàrem que ells també ho voldrien saber de nosaltres, i ens férem fotos nosaltres mateixos, a l'escola i als seus voltants, per poder-los-ho enviar i comunicar.

Un bon dia, varen arribar les primeres preguntes des de Burnham Market, i els membres de la nostra escola, ben preparats en grupets de tres, n'elaboràrem les respostes. Per poder fer això, vàrem haver de cercar informació a Internet, a les enciclopèdies, als diccionaris, i... A contestar s'ha dit! Evidentment, a contestar utilitzant el correu electrònic del nostre centre.

Vull dir-vos que va ser durant el curs passat (2008-2009) quan ens vàrem posar en xarxa. Això ens va comportar una sèrie d'inconvenients, perquè no sempre teníem els ordinadors a punt per

realitzar la nostra tasca. Per això ens connectàvem al despatx de direcció, a la sala de mestres, a les classes..., allà on podíem, per enviar preguntes i respostes i també per rebre'n. Aquest projecte el vàrem dur a terme des de l'àrea d'anglès, però amb la col·laboració i l'aprovació de tot el claustre, ja que, sense els seus membres, tota aquesta primera experiència informàtica no hauria estat possible. Quan Internet ens quedava penjat, com sol passar alguna vegada, sempre vàrem disposar del suport de tot el professorat per intentar-ho en un altre moment, i això va ser fonamental per dur a terme la nostra gran aventura.

Per a nosaltres, infants i mestres del col·legi públic Ariany, ha estat una experiència enriquidora amb la qual els infants varen gaudir de temes que potser no hauríem vist a la classe i van poder utilitzar les noves tecnologies d'una manera oberta, propera i especial.

Enguany, tornarem a viure una altra experiència informàtica a la classe d'anglès de cinquè i sisè, però..., això ja és una altra història.

Per acabar, vull fer públic el meu agraïment a en Sebastià, per donar-me l'oportunitat de compartir amb tots vosaltres la nostra gran vivència. Gràcies per tot. ▲

CALENDARI VIRTUAL D'ADVENT A L'ESCOLA

SANDRA MARTÍ

Les mestres i els mestres sentim a parlar contínuament de conceptes com ara *informàtica i educació*, *les TAC a l'escola*, *competència digital*, etc., però el que realment ens interessa és la pràctica informàtica real que es pot fer amb l'alumnat als centres docents.

Justament això és el que ens vam proposar aconseguir la comissió d'informàtica de l'escola Torrent de Can Carabassa (Barcelona), que està formada per una mestra de cada cicle i la coordinadora d'informàtica. Volíem fer un projecte on fossin presents les noves tecnologies, com també unes altres competències: comunicativa, artística, cultural, etc.

Vam pensar que un projecte on participés tota l'escola seria el més encertat, però, alhora, necessitàvem un tema comú. D'aquesta manera, vam decidir treballar el Nadal.

Com ho podíem fer?

Atès que els recursos que hi ha a la xarxa són infinits, amb una mica d'imaginació i moltes ganes, tot és possible.

Vam partir d'un calendari d'advent virtual realitzat pel SEMTIC Horta- Guinardó (acte.xtec.cat/~scapella/SATI/calendari/index.htm) i vam repartir els dies lectius per cursos, de manera que des de P3 fins a sisè tots tenien una jornada assignada. També els vam donar un full de mida DIN-A3, on van escriure el dia i el curs, per poder-hi plasmar el treball final realitzat.

Seqüenciació

Cada dia tocava a un curs diferent descobrir la proposta de Nadal. Segons l'edat, podia durar tota la jornada o una sola sessió.

I de quina manera s'havia de fer?

A primera hora, l'aula d'informàtica era lliure i a disposició del curs que hi havia de treballar aquell dia. Primerament, els infants havien de buscar el calendari i obrir-hi la finestreta. Allà mateix, hi podien buscar i trobar tota la informació necessària per fer la tasca després. És una cacerà del tresor (preguntes que s'han de contestar mitjançant pàgines web adequades per a l'alumnat que ja són donades). Segons l'edat, el mestre o la mestra ajuda els infants a fer l'activitat. Com més grans són, més autònomament treballen.

Després de la recerca, hi havia una posada en comú a la classe: una xerrada on tothom explicava el que havia descobert.

Finalment, s'havien de posar d'acord sobre com ho farien en el full DIN-A3, com podien explicar a la resta de l'escola el que havien estat treballant.

Els resultats van ser ben variats: molts treballs plàstics, molts textos narratius, cançons, etc.

L'activitat final era penjar el full a l'entrada de l'escola, on tot l'alumnat s'aturava cada dia per veure què havien fet els seus companys i companyes. Cada dia, a les cinc de la tarda, tothom ho esperava amb entusiasme.

La valoració va ser molt positiva, perquè vam veure que, en aquesta activitat, hi era present el treball de moltes competències. També ens va agradar molt que tot el nostre centre s'hi involucrés i tingués un lligam comú durant aquell mes. I potser el més important va ser que els infants havien realitzat un treball col·lectiu posant-se d'acord, col·laborant, valorant... Estaven contents de la seva feina i, alhora, impacients per veure la dels companys i les companyes. ▲

Departament de llengua y literatura castellanes:

Cuentos de terror

sites.google.com/site/tallerdecuentosdeterror/home

[Consulta: gener de 2010]

L'objectiu d'aquesta webquesta és gaudir de la narrativa de terror, conèixer i llegir obres d'autors característics d'aquest gènere i escriure un conte sobre aquesta temàtica.

Llengua: castellà.

Rosa Pérez Varela: Machado hoy

sites.google.com/site/machadohoy/

[Consulta: gener de 2010]

La present webquesta pretén principalment que les alumnes i els alumnes reflexionin sobre l'estudi de la literatura (en aquest cas, a través de la figura d'Antonio Machado), que compren- guin i que recuperin les ganes de llegir per lle- gir, el plaer de llegir i que siguin capaços d'advocar per això.

Llengua: castellà.

Karmele Marin: Mitología y arte

sites.google.com/site/mitologiawebquest/home

[Consulta: gener de 2010]

L'objectiu d'aquesta webquesta és que les alum- nes i els alumnes aprenguin a valorar grans obres artístiques d'excel·lents pintors i escultors i que, al mateix temps, això els hagi servit per desco- brir i aprofitar millor els recursos que els ofereix Internet.

Llengua: castellà.

Coordinació del GUIX TIC: Comunitat Catalana de WebQuest

Direcció
Francesc Imbernon
Raül Manzano

Secretària de redacció
Carme Ramírez

Edita
Editorial Graó, d'IRIF, SL

Redacció
Hurtado, 29.
08022 Barcelona
Telèfon 934 080 455

Administració i subscripcions
Telèfon 934 080 464
Fax 933 524 337

Impressió
IMPRIMEIX

D.L. B-34.301-2002
ISSN: 1579-9344

Resten rigorosament prohibits i estaran sotmesos a les sancions es- tablertes a les lleis, la reproducció o l'emmagatzematge total o par- cial de la present publicació, incloent-hi el disseny de la portada, així com la transmissió d'aquesta per qualsevol mitjà, tant si és elèctric com químic, mecànic, òptic, de gravació o bé de fotocòpia, sense l'autorització escrita dels titulars del *copyright*. Si necessita fotocopiar o escanejar fragments d'aquesta obra, adreça's a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org).